

Kultusminister har tænkt sig med Hensyn til den fremtidige Styrelse af Teatret; men hvis jeg skulde tænke mig den Mulighed, at han ønskede at anvende den nuværende kunstneriske Leder som Medlem af den fremtidige Bestyrelse, har denne fremtidige Leder paa Forhaand frasagt sig et hvilket som helst Ansvar, hvis det gaar galt med Driften. Han vil da kunne henvise til denne Betænkning og sige: Sagde jeg det ikke nok, at saaledes vilde det gaa. Nu afventer jeg med Interesse den højtærede Ministers Udtalelse om, hvorledes han ser paa dette Spørgsmaal, og jeg er temmelig overbevist om, at han ikke ser ganske saaledes paa det, som Hr. Christiansen gør.

Men just fordi dette Punkt staar saa uklart, maa det være tilladt andre, selv om de ere beredte til at stemme for Forslaget, som det foreligger, at udtale sig om, i hvilken Retning de ønske, at Udviklingen skal gaa, og hvad det er, man skal tilstræbe og fordre. Jeg betænker mig ikke paa at sige, at det Maal, vi skulle stræbe hen imod, var at løse Forbindelsen mellem Staten og det kgl. Teater, saa at der kunde komme det Tidspunkt, hvor enten Staten var fuldkommen fri for enhver Forpligtelse lige over for det kgl. Teater, eller hvor Staten overdrog til privat Teaterdrift — det være sig nu gennem en Association af Skuespillere eller en privat Forpagter eller paa anden Maade — det fulde kunstneriske og økonomiske Ansvar for Ledelsen af det Teatervæsen, der foregaar i Bygningen paa Kongens Nytorv. Jeg tror paa, at det er den Løsning, som vi burde stræbe hen imod, og til Gunst derfor vil jeg altsaa gerne gøre nogle Bemærkninger. Jeg siger altsaa for det første, at det er det Standpunkt, som Folketingets Flertal i en meget lang Aarrække, ja, jeg kan vel sige lige siden 1848, har stillet sig paa, først og fremmest begrundet i Omfanget af de Ydelser, der krævedes af Statskassen til et Formaål, som ikke kunde siges at være et af dem, som maatte ligge Statskassen nærmest — allermindst i et demokratisk styret Samfund. Jeg maa tilstaa, at jeg her er ganske uenig med det ærede Medlem for Københavns 13de Valgkreds (Meyer). Jeg tror, man kan vende og dreje den Ting, som man vil, og tale nok saa mange skønne Ord om Teatrets store Betydning: saaledes som Stillingen er i Øjeblikket, er det kgl. Teater i København først og fremmest en Forlystelsesanstalt for et væsentlig begrænset Antal af de københavnske Overklasser. Det er det væsent-

ligt og intet andet; og jeg maa for saa vidt erklære mig enig med det ærede Medlem for Assens (Berntsen), naar han sagde, at der er et Københavneri i fortsat Støtte af Teatret i dets nuværende Skikkelse; og jeg skulde slet ikke sige noget om, at han vilde rette den Anmodning til Københavns Kommune, om denne ikke fandt sig foranlediget til at yde Tilskud dertil. Jeg er rigtignok i samme Øjeblik ganske overbevist om, at Kommunen vil sige nej dertil, ligegyldigt hvad Følgerne deraf ville blive. Jeg tror nemlig, der er foregaaet en Forskydning af vort Teaterpublikum, som man ikke tilstrækkeligt har gjort opmærksom paa. Netop de Lag, som i gamle Dage vare bærende for Teatret, ere nu saaledes økonomisk stillede, at de ikke længere have Raad dertil. Københavns Beboelsesforhold ere anderledes end i vore Bedsteforældres Tid. Det er blevet mere og mere almindeligt, at Folks Forretningssted er forskelligt fra deres Bosted, og at Spisetiden som Følge deraf er rykket frem i Tiden, saa at de ikke have Tid til at komme ind til Teatret til den Tid, det spiller, og de have heller ikke Raad til det. Dette at gaa i Teatret er blevet en ret kostbar Affære, som kun de færreste, kun de mere bemidlede blandt Københavnerne have Raad til at tillade sig, og saa naturligvis tilrejsende. Jeg tror ikke, man maa overse dette, og jeg tror ogsaa, det naturligt er kommet til at præge Karakteren af Teatrets Forestillinger. Jeg tror, man har været nødt til, og ogsaa har været særdeles villig til, at tage Hensyn dertil, og jeg tror ikke, Teatret har den Betydning for vort Aandsliv, som det maa ske havde for en Menneskealder siden, hvilket jo for Resten ogsaa indrømmes af Hr. Christiansen, idet han taler om den Dekadence, der har fundet Sted baade med Hensyn til Skuespil og med Hensyn til Skuespilkunst.

Men dernæst tror jeg, der er foregaaet en anden Vending i den sidste Menneskealder. For en Menneskealder siden eller endogsaa da vi forhandlede om Teaterloven i 1889, var det den almindelige Mening blandt Folk, der saa idealistisk paa Tingene, at det kongelige Teaters væsentligste Ret og Pligt og Opgave var at værne om et vist Antal Stykker, det var Stykkerne, Repertoiret, det kom an paa. Man opfattede det kongelige Teater væsentlig som et Museum, i hvis Arkiv man gemte hele den danske Nationallitteratur. Selv om man ikke opførte dem, havde man dem dog ligesom udstoppede Fugle